

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **N. V. H.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské nám. 101/5, Praha 1, proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 16. 4. 2018, č. j. 106769-3/2018-OPL, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. 3. 2019, č. j. 51 A 27/2018 - 48,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. 3. 2019, č. j. 51 A 27/2018 - 48, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále též „zastupitelský úřad“) zamítlo usnesením ze dne 21. 12. 2017, č. j. 3839/2017-HANOI-10, žádost žalobce o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnání (zaměstnaneckou kartu) a zastavilo řízení o této žádosti podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobce dle uvážení zastupitelského úřadu nesplnil podmínky pro upuštění od povinnosti osobního podání.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, který žalovaný zamítl shora označeným rozhodnutím. Ztotožnil se se závěrem zastupitelského úřadu, že žalobcova situace neodůvodňovala upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu. Žalovaný konstatoval, že neúspěšné pokusy žadatele registrovat se přes systém Visapoint či předpoklad, že registrace nedosáhne ani následně telefonicky, nejsou důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti. Skutečnost omezené možnosti dosáhnout osobního objednání nebyla nepřiměřená a znamenala pouze to, že někteří žadatelé termín získali a jiní nikoli. Žalobce pak nedoložil žádné zdravotní či jiné důvody, které by mu bránily v osobním dostavení se k podání žádosti, a bylo zcela na správním uvážení zastupitelského úřadu, zda žádosti žalobce vyhoví či nikoli.

[3] Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalovaného i usnesení zastupitelského úřadu a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že tato rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Zastupitelský úřad totiž nijak nereagoval na tvrzení žalobce, že od 31. října 2017 nefungoval systém Visapoint a od 9. listopadu 2017 byl uzavřen zastupitelský úřad, což žalobci znemožnilo sjednat si termín pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu osobně. Toto pochybení neodstranil ani žalovaný v rozhodnutí o rozkladu. Krajský soud správním orgánům vytkl zejména chybějící výklad pojmu „odůvodněný případ“ (jako důvod pro upuštění od osobního podání žádosti o pobytové oprávnění podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců) ve vztahu k individuálním okolnostem žalobcova případu. Krajský soud žalovanému dále vytkl blíže neodůvodněný závěr, že omezení provozu zastupitelského úřadu není důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu. Dle názoru krajského soudu žalovaný nepřipustně zúžil rozsah případů odůvodňujících upuštění od osobního podání žádosti na zdravotní a sociální důvody. Krajský soud dospěl s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu k závěru, že i „*nefunkčnost sjednávacího systému bez toho, aniž by byl stanoven náhradní způsob objednání, obecně zakládá objektivní překážku, pro kterou žadatelé nemají možnost sjednat si termín pro osobní podání žádosti o pobytové oprávnění.*“ Ani přechod na nový objednávací systém by neměl vést k tomu, že žadatelé nebudou mít téměř po celý měsíc možnost sjednat si termín pro osobní podání žádosti. Krajský soud dále konstatoval, že žalovaný nevzal v úvahu omezenou časovou platnost dokladů, které žadatelé k žádostem o povolení k pobytu přikládají. V závěru svého rozhodnutí podotkl, že při posuzování žádosti o upuštění od osobního podání žádosti o pobytové oprávnění nelze zkoumat, zda bude konkrétní žádost úspěšná z hlediska stanoveného počtu cizinců, jimž Česká republika umožní na svém území pracovat.

II. Kasační stížnost

[4] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stěžovatel mj. trvá na tom, že krátkodobé omezení objednávání žadatelů o pobytové oprávnění spojené s přechodem na nový objednávací systém není případem odůvodňujícím upuštění od osobního podání žádosti. I pokud by stěžovatel připustil, že krátkodobý, jasně časově ohraničený výpadek registračního systému je důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti, nepřekročil v žalobcově případě meze správního uvážení. Stěžovatel dále označil část odůvodnění napadeného rozsudku za nesrozumitelnou. Krajský soud mu totiž vytýkal, že mezi „odůvodněné případy“ pro upuštění od osobního podání žádosti zahrnul pouze zdravotní a sociální důvody, což však neodpovídá odůvodnění rozhodnutí o rozkladu, v němž žalovaný připustil, že uvedený pojem může zahrnovat i překážky na straně zastupitelského úřadu. Konečně namítl, že krajský soud nenařídil jednání, ačkoli ve vyjádření k žalobě nesouhlasil s rozhodnutím věci bez jednání.

[5] Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že doložil již v řízení před správními orgány nemožnost osobního podání žádosti v rozhodném období, když zastupitelský úřad zrušil objednávání pomocí systému Visapoint a nezveřejnil nový systém objednávání k osobnímu podávání žádostí. Tento stav žalobce považuje za nezákonný a dostatečný pro vyhovění žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.

[6] Stěžovatel v replice k vyjádření přdestřel, že v době podání žádosti žalobce již systém Visapoint ani žádný obdobný systém nefungoval a omezení registrace pro osobní podání žádosti o dlouhodobý pobyt bylo technickým opatřením, časově ohraničeným a sledujícím legitimní cíl, v němž nebyly překročeny meze nutné pro danou situaci. Stěžovatel navíc nepředložil důkazy týkající se jeho opakovaných neúspěšných registrací k osobnímu podání žádosti. Skutečnost, že se právní zástupce marně pokoušel o registraci v případě ostatních svých klientů vietnamské

pokračování

státní příslušnosti, je irelevantní. Má za to, že žalobce měl vyčkat a před podáním žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání využít možnosti registrace prostřednictvím nového systému. Žádost tak podal předčasně.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[8] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[9] Při posuzování předmětné věci vycházel z rozsudků ze dne 13. 3. 2019, č. j. 6 Azs 30/2019 - 29, ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 39/2019 - 61, a ze dne 9. 5. 2019, č. j. 4 Azs 86/2019 - 38, v nichž zdejší soud řešil téměř totožné případy. Rozhodující senát nemá důvod se od závěrů v nich uvedených odchýlit.

[10] Stěžovatel namítal, že krajský soud rozhodl bez jednání, ačkoli nařízení jednání navrhl. Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. platí, že *soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhl, nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.* Ze soudního spisu je patrné, že stěžovatel ve svém podání ze dne 18. 6. 2018 navrhl ve věci jednání nařídit. Nejvyšší správní soud přitom dlouhodobě judikuje, že rozhodne-li krajský soud o žalobě bez jednání, ačkoli s tím účastníci řízení nesouhlasí, zatíží řízení vadou, která může mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé (např. rozsudek ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 As 46/2004 - 58).

[11] Rozhodnutí ve věci mimo jednání, a to i za situace, že toto jednání strany navrhují, by samo o sobě bylo zcela v souladu se zákonem v případě, že by krajský soud dospěl ke správnému závěru o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, jak předpokládá § 51 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud však shledal i v daném případě (stejně jako ve shora citovaných rozsudcích), že krajský soud dospěl k nesprávnému závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Odůvodnění rozsudku krajského soudu tak shledal vnitřně rozporné, tzn. nepřezkoumatelné. Krajský soud totiž stěžovateli na jednu stranu vytkl, že se nezabýval tím, zda lze, popřípadě proč nelze, omezení fungování objednávacího systému považovat za „odůvodněný případ“ pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu (body 26. a následující odůvodnění napadeného rozsudku), hned nato však zkritizoval závěr správních orgánů, že „žalobcem namítané objektivní okolnosti na straně zastupitelského úřadu v podobě omezení jeho provozu nelze pod odůvodněné případy podřadit“ (body 38. a následující téhož rozsudku). Takové odůvodnění nemůže obstát. Pokud má být vadou správního rozhodnutí chybějící výklad neurčitého pojmu obsaženého v zákoně, nelze mu zároveň vytýkat, že tento pojem interpretuje nesprávně. V takovém případě nelze konstatovat nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, neboť nepřezkoumatelný závěr nelze zároveň věcně přezkoumat (srov. rozsudek ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91). Pokud tedy krajský soud úvahy žalovaného přezkoumal, přesto však učinil závěr o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí a s odkazem na § 76 odst. 1 s. ř. s. rozhodl věc bez nařízení jednání, zatížil tím své rozhodnutí vadou mající

vliv na zákonnost. V dalším řízení bude krajský soud povinen přezkoumat zákonnost rozhodnutí žalovaného a jeho právního posouzení věci.

[12] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že krajský soud považoval za žalovaného ministra zahraničních věcí, který však není samostatným správním orgánem. Směřuje-li žaloba proti rozhodnutí vedoucího ústředního orgánu státní správy, je žalovaným tento ústřední orgán. Toto pochybení však nemohlo mít samo o sobě vliv na zákonnost rozhodnutí krajského soudu, neboť ministr zahraničních věcí je funkční složkou Ministerstva zahraničních věcí, a krajský soud tak fakticky jednal s Ministerstvem zahraničních věcí, byť jako žalovaného označoval ministra.

[13] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.)

[14] Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnost (§ 110 odst. 3, věta první, s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu